

PIĘĆSET (210) nm

pięćset (198), **pięćset** (2), pięćset a. pięćset (10); pięćset : pięćset *ConPiotr* (1:1), *SkarJedn* (3:1).
W *pisowni rozłącznej* (172), w *pisowni łącznej* (38).

e jasne. ◇ N i A pięćset (149). W pozostałych przypadkach pięćset, pięćset (51), pięćset (4), pięćset (6); pięćset *MiechGlab*, *KromRozm I* (2); pięćset *LibLeg*, *MetrKor*, *ModrzBaz*, *SkarŻyw*; pięć(a)set : pięćset *ZapWar* (2:1); pięćset : pięćset *SarnStat* (3:2).

N m pers pięćset (16). m an pięćset (1). subst pięćset (39). ◇ G pięćset (18), pięćset (3), pięćset (4). ◇ D pięćset (2). ◇ A m pers pięćset (19). subst pięćset (74). ◇ I m pięćset (12), pięćset (1). f pięćset (1). n pięćset (6). ◇ L pięćset (12), pięćset (1), pięćset (1).

Składnia orzeczenia typu: pięćset (kogo, czego) jest, było (18), pięćset (kogo, czego) byli (7); jest, było *HistAl*, *BibRadz*, *LeovPrzep* (2), *ModrzBaz*, *StryjKron*; byli *SkarJedn*, *SkarKaz*; jest, było : byli *Leop* (3:1), *BielKron* (6:2), *BudBib* (1:1), *SkarŻyw* (2:1).

Składnia przydawki typu: te pięćset (czego) (5) *KochAp*, *SkarJedn* (4); ta pięćset (kogo) (1) *BielKron*.

Składnia rzędu lub zgody z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony dla poszczególnych przypadków: w składni rzędu N (38), D (2), A (82), I (19), L (6); w składni zgody G (24); w składni zgody podyktowanej przez drugi człon zestawienia liczebnikowego N (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

Liczebnik główny; *quingenti* *Murm*, *Mymer*¹, *Miech*, *HistAl*, *Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*, *Calep*, *JanStat*, *Cn*; *quingeni* *Mącz*, *Cn* (210) : *Murm* 200; *Quingenti*. Funffhundert. Pięć set. *Mymer*¹ 43; *MetrKor* 57/119, 59/280; *KłosaAlg D*; nábierz łobie wonnych rzeczy [...] Mirry która łamá ciecże/ pięć set łotow/ Cynámonu puł tego/ to ieft/ pułtrzeciá łtá/ Kállfyey pięć set *BielKron* 33v, 43; *Mącz* 47c, 342c [2 r.]; *Licynius bárzo zápalony/ porwác S. Theodorá/ y zwlokkwýzý go/ żyłami wołowými bić/ y łżeśćset plág ná grzbiećie/ á pięćset ná brzuchu zádáć mu kazał* *SkarŻyw* 188; *KochFr* 51; *Calep* 888b; *LatHar* +7.

W składni rzędu z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony w pl (139) lub rzeczownikiem zbiorowym (4): *LibLeg* 11/98v; *ZapWar* 1549 nr 2662 [2 r.], 1550 nr 2674, nr 2676 [2 r.]; *MetrKor* 59/278; *IVhrzy poźzli* [...] na pięć set mil wielkich od Moskwy miasta *MiechGlab* 52; *ConPiotr* 1544/30v, 31; daycie mi pięć set Rycerzow *HistAl* D3, B8, E4, G3v; yáko łwyádłłfy Páweł S. iż łye vkazał [*Chrystus*] wyęcey niżli pyáci set bráciyey *KromRozm III* G7v; ku wíátrowi od pułudniá wymierzył pięćset łokći/ prętem pomiáru w koło. *Leop Ez* 42/18, *Ex* 30/22, 24, *Esth* 9/6, 12, *Ez* 42/19 (12); *RejFig* Cc; A gdy Noemu iuz było pięć set lat/ vrodził mu fię Sem/ Chám y Iaphet. *BibRadz Gen* 5/32, *Gen* 11/11, *Ez* 45/2, 2.*Mach* 12/10; nábierz łobie wonnych rzeczy co nalepfzey woniey / to ieft/ Mirry która łamá ciecże/ pięć set łotow/ Cynámonu puł tego *BielKron* 33v, 4, 4v, 10v, 27v, 120v (34); *Quingenaria lanx*, Pięć set funtów wázaca. *Mącz* 342d, 307a, 330a; *SienLek* 18; *HistRzym* 10v, 11 [2 r.]; *RejPos* 308; *RejZwierc* 58; nieprzyiáciel będzie przed tobá we czterzech seth álbo w piáci set krokow *BielSpr* 21 v; *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib Gen* 5/32, 11/11, 1.*Par* 4/42, 2.*Mach* 12/10, 14/39; Dwá dłuźnicy byli v niektore⁸⁰ lichwniká/ ieden był dłuźen denarzew pięć set/ á drugi pięćdziętiá. *BudNT Luc* 7/41; *ModrzBaz* 121; Poty łá łwięte y Duchá Bożego/ pełne łłowá tego Leoná dziewiętego przed piáciásetlat piłane. *SkarJedn* 251, A4, 144, 176, 243, 310 (8);

wwierzyło ich w Páná Iezufa więcey niżli pięć let goſpodarzow *SkarŻyw* 532, 152, 441; *ZapKościér* 1587/70v; Miſtrz łam z tyfiacem piącią let Reiterow/ [...] poległ zábity. *StryjKron* 308, 290, 300, 597, 787; *ReszPrz* 126; *BielSjem* 24v; Venetowie przifelali doniego [*Jagielly*] Poſli ſwoie poſtepuiac mu piec Seth Ludu zdrewi *PaprUp* C2; *Phil* P4; *KochAp* 11; *WujNT Luc* 7/41; *SarnStat* 39, 394, 395, 1078; Pan Iezus żywo ſię ſtáwi y vkázuie nie iednemu/ ále rozmáitým. [...] widzieli go więcey niż pięć let záráz bráćiey. *SkarKaz* 207a, 41b, 244a; *VotSzl Dv*. Cf *Wyrażenie, Zestawienia liczebnikowe*, »pięćset tyſiąc«.

W składni zgody z rzeczownikiem w pl (18) lub rzeczownikiem zbiorowym (3): ZapWar 1531 nr 2540; Dzika gęś [...] mieniá iż do piáci let lath żywa może być. FalZioł IV 18c; ConPiotr 1544/31 [2 r.], 31v; KromRozm I E4v [2 r.]; A potým widzián ieſt więcey niż od piáci let bráćiey poſpołu Leop 1.Cor 15/6; BibRadz 1.Par 4/42, 1.Cor 15/6; Poległo tam Turkow w ten čás ná plácu około piáci leth BielKron 314v, 283v, 386; BudBib I 3c marg; tobie narodzie Ruſki mniemyſza wymowká/ bo choćiaz od piáciſet lat był w tym przy zuchwálych Grekách/ odſzczepieńſtwie: iednákież po wſzytki czáfy tych piáciſet lat/ miał Greki ſwoie Kátoliki SkarJedn 355, 336, 355; ReszPrz 132; WujNT 1.Cor 15/6. Cf Zestawienia liczebnikowe.

W charakterystycznych połączeniach: w połączeniu z określeniem czasu: pięćset lat (32); w połączeniu z określeniami miar: pięćset funtow (4), kop (2), łotow (3), tolp; pięćset krokow (2), lasek, leuk (2), łanow, łokci (4), mil (2), prętow (2), stajań, werstow (3); w połączeniu z nazwami jednostek monetarnych: pięćset denarow, groszy (3), piędzi złotych (20).

Wyrażenie: »pięćset razow (a. razy)« (2): Quingenties, Pięć let kroć/ pięć let rázów. Mącz 342c; Calep 889a.

Szereg: »pięćset a pięćset« (1): Quingeni, idem quod quingenti, Albo, Po piácy let/ Pięćſet á piećſet [!]. Mącz 342c.

Zestawienia liczebnikowe [w tym: (nie licząc »pięćset tyſięcy«) w składni rzádu z sb pl (24); w składni zgody z G sb (2); w składni zgody podyktowanej przez ostatni człón zestawienia liczebnikowego (1); z elipsą rzeczownika (11)] (52):

*Zestawienia dwuczłonowe bezspójnikowe (3): Henrik Sutſwert Kontor z Balgi/ z dwudzieftą bráćiey/ y tyfiacem piącią let iezdnych do Iunigedy zamku przyciągnął *StryjKron* 305. Cf »pięćset tyſięcy«.*

Zestawienia ze spójnikiem „i” (46):

Zestawienia dwuczłonowe (28):

setki i dziesiátki (3): A było vrzędnikow ktorzy byli nád inymi v dworu Sálomonowego/ pięć let y piędziefiáth/ ktorzy mieli lud pod ſobą Leop 3.Reg 9/23; BielKron 454v; SkarŻyw 441.

tyſiące i setki (19): ZapWar 1527 nr 2361; Leop 2.Mach 8/22, 12/20; A Brany mieyſćkie będą wedle liczby imion pokolenia Izráelſkie⁸⁰/ [...]. Stroná tákże Zachodnia ná czterech tyfięcy y ná piáci let/ w niey trzy brany BibRadz Ez 48/34, Ez 48/32, 33; Mącz 221c; Gdy od zbáwienia wſzytkich nas/ Wynidzie tyſiáć y pięć let lat. LeopPrzep Fv; BudBib 2.Mach 12/20; wſzytko práwie ſrebrowy wydał/ co go iedno miał/ iſz go było około tyſiáć y pięć let grzywien. SkarŻyw 455; SarnStat 1078 marg.

od pułnocy pięć let y czterzy tyfiące (prętow) odmierzylz. *Leop Ez* 48/30, *Ez* 48/16 [4 r.], 32, 33, 34.

dziesiątki tysięcy i setki (5): Z synow IOZEFOWych: [...] nálicżono po imieniu káżdego od dwudzieftu lat y wyżłfey/ włfyftkich ktorzy mogli ná woyny wychodzić/ czterdzieści tyfiący y pięć let. *Leop Num* 1/33; *BibRadz Num* 1/33; *BielKron* 39; *BudBib Num* 26/18, 26.

tysiąc tysięcy i setki (1): wpuścił w nią tyfiąc tyfiący y pięć let złotych *HistAl* Iv.

Zestawienia wieloczłonowe (18):

setki, dziesiątki i jedności (5): *BibRadz Gen* 5/30; Pręt tedy tego tu Lanu ma mieć Pólek iákom rzekł/ pięć let siedmdzieśiat y fześć *GrzepGeom* M4v, M3v [2 r.]; *PaprUp* E3v.

tysiące, setki, dziesiątki i jedności (1): od Pána Kryftuła prawdziwego Mefyafzá/ poczęły fy trzećie y oftátheczne dwa tyśiáca lat/ [...] s ktorzych iuz wyżło tyśiáca pięć let fześdździeśiat y czterzy látá *LeovPrzep* H2.

dziesiątki tysięcy i tysiące i setki (9): *Leop Num* 1/41, 2/11, 26/36; A tyć fą domy Efraimitow wedle ich liczby/ thrzydzieści y dwa thyfiáca y pięć let. *BibRadz Num* 26/37, *Num* 1/21; Y policzeni fą ná poczty ofobne według rodziów ná pułczy Syná ludzye Izráelscy/ [...] ktorzych było czterdzyeści y fześć tyfiący y pięć let. *BielKron* 39; *BudBib Num* 1/21, 26/22, 36[37].

setki tysięcy i tysiące i setki (1): włfyftek lud woieny po trzy kroć fto thyfiąc y siedm tyfiący/ y pięć let: ktorzy byli fpofozni ná woynę *Leop 2.Par* 26/13.

setki tysięcy i tysiące, setki i dziesiątki (1): I była włfyftká summá synow Ifráelkich/ [...] po fześć kroć fto tyfiąc/ y trzy tyfiące/ pięć let y pięćdziefiat mężow. *Leop Num* 1/46.

setki tysięcy i tysiące i setki i dziesiątki (1): á było włzytkiego ludu ku walce godnego/ [...] fześć let tyfiący y trzy tyfiące y pięć let y pięćdziefiat *BielKron* 39v.

Zestawienia osobliwe (3): żył Lámech po fplodzeniu Noego/ dziewięćdziefiat pięć lat y pięćset lat *BudBib Gen* 5/30.

Dan w Krakowie [...]. Roku od porodzenia panny Mariey we trzydzieci pięć po tifiáczu y piáćset. *GlabGad* A4; *MiechGlab* *3.

»pięćset tysięcy« (2): *KłosAlg* D; ftoi w Páralipomenon iz go [*ludu izraelskiego*] náliczyli tyfiąc tyfiący y fto godnego ku bitwie/ á z narodu Iudá pięć let tyfiąc. *BielKron* 73v.

a. *Zestawienia w funkcji liczebnika porządkowego* (6) : *LibLeg* 6/80; *MetrKor* 34/135v; Pifan w Lofku Mieśiáca Sierpniá 8 dniá. Roku Tyśiáca pięć let siedmdzieśiat síodmego. *ModrzBaz* 6v; Roku ktorego pisać będą Tyśiáca PięćSeth Óśmdziefiath y dwie *ZapKościar* 1581/23v, 1580/12v; *SarnStat* 867.

Cf PIĘCSETKROĆ